రాత మారిపోయింది!

అవసరాల రామకృష్ణా రావు

"పిన్నీ, ఏమిటే, పిన్నీ, ఎన్ని సార్లు పిలిచినా పలకవ్" అంటూ సుజాత పడక్కుర్చీలో కూచున్న వరలక్ష్మ్మని ఒక కుదుపు కుదిపింది. ఆమె ఉలికిపడి లేచేసరికి వరలక్ష్మ్మ ఒళ్ళో ఉన్న కళ్ళజోడు కిందపడింది. దాన్ని తీసి ఆమెకి అందిస్తూ సుజాత అంది:

"నిజానికి ఇలాంటి డొంక తిరుగుడు పనులు చాలా తప్పనుకో. కాని ఉన్నట్టుండి ఆ చూడామణికి అంత గర్వం దేనికి! నిన్న మొన్నటిదాకా ఈవిడగారు ఎదురింటి మెడికల్ రిప్రజెంటేటివ్‌తో తిరిగిందని ఎవరెరగరని! ఇంతోటి డాక్టరు మొగుడూ తనకే దొరక బోతున్నాడనా అంత చేటు రాలిపాటు! దాని ఏడుపేదో అది ఏడిస్తే మన కెందుకు కాని, మరీ అంతగా కన్నూ మిన్నూ కానక తెలిసిన వాళ్ళనే ఈసడించి పారేస్తుంటే నా లాంటి వాళ్ళు వూరుకో లేరుసుమీ!" అని అక్కడికి ఆపింది ఒక నిమిషం. మళ్ళీ ఏమనుకుందో వరలక్ష్మ్మ ఒడిలోకి ఒక ఎన్‌వలప్ విసురుతూ ఇలా అంది:

"లెటరే కాదు, కవరుమీద ఎడ్రసుకూడా రాశాను. అంటించ లేదు. అంతే. నువ్వు చదవాలని. అసలు అలాగే పోస్టు చేసేద్దామనుకున్నాను కాని, నాలో తప్పు లేనప్పుడు నీకు చూపిస్తే ఏం అనిపించింది. ఏం చెయ్యను? నీతో చెప్పకుండా ఏ ముఖ్యమైన పనీ నా మట్టుకు నేను చెయ్యలేనంతగా కట్టి పారేశావు. అమ్మో, అలా ఉన్నావనా!" అని దగ్గిర కొచ్చి గట్టిగా ఒక ముద్దు పెట్టుకుని—

"ఇంకా అలా చూస్తావేం, షో మొదలయాక సినిమా హాల్లోకి అడుగు పెట్టిన దాన్లాగ? వెంటనే కాగితాలు పైకి తీసి చూడవేం? సరే. నే నలా అనసూయా' అంటీ ఇంటికి వెళ్ళొస్తా. ఈ లోగా నువ్వది చదివేసి పోస్టు చెయ్యి. వింటున్నావా, పిన్నీ! మళ్ళీ నా కేం చూపనక్కర లేదు. అన్నీ ఆలోచించే ఇంతటికి తెగించాను. ఈ దెబ్బతో చూడామణి తల దిమ్మ దిగిపోవాలి."

వడగాలిలా వచ్చి సుడిగాలిలా పోయిన సుజాతవైపు కళ్ళింతంతలు చేసుకుని చూసింది వరలక్ష్మ్మ. ఇంకా మాటలు పలకని ఏడాదిన్నర వయసులో దీన్ని తను తీసుకు వచ్చింది. ఇప్పుడిదే తనని నోట మాట రాకుండా చేసేటంతగా తయారయింది. ఆ నాడు ఆ బస్సు యాక్సిడెంటులో పెద్దక్కా, బావా ఒకేసారి పోతే దీన్ని తెచ్చి పెంచింది. ఎంతది ఎంతటిది అయింది!

వరలక్ష్మ్మ లోపలికి వెళ్ళి, ఒక కప్పు కాఫీ కలుపుకుని తాగింది. సీలింగ్ ఫాను ఫుల్‌స్పీడులో పెట్టుకున్నాక కాని ఆమె కుదుట పడలేదు. అప్పుడు చదివింది, సుజాత ఇచ్చిన ఉత్తరం. చూడామణి కాబోయే మామగారికి ఎడ్రస్ చేయబడింది అది. దస్తూరీ తనదని తెలీకుండా మార్చి రాయడానికి సుజాత చేసిన ప్రయత్నం తెలుస్తూనే ఉంది.

మీ అబ్బాయికి చూడామణి అనే అమ్మాయిని వధువుగా నిర్ణయించుకున్నారని తెలిసినది. కారణాంతరముల వల్ల నే నెవరో మీకు తెలియజేసే అవకాశం లేదు. అలాగని సుంచివంశమూ, గొప్పసంప్రదాయమూ గల మీ లాంటి పెద్దలకు తీరని ద్రోహం జరుగుచున్నప్పుడు మవునము వహించుట నాకు న్యాయంగా తోచలేదు. తగు మనుష్యులను పంపి మీ పేటుక్కు మీరే మంచి చెడులను స్వయంగా విచారించుట శ్రేయస్కరము. బొత్తిగా దూరప్రాంతముల వారగుటచే మీ వద్ద ఇంతటి ముఖ్య విషయము దాగినది. మీరు నిశ్చయ తాంబూలములు పుచ్చుకున్న వధువు చూడామణి నడత మంచిది కాదని వ్రాయుటకు విచారించుచున్నాడను.

—ఇట్లు మీ శ్రేయోభిలాషి, ఆకాశరామన్న వ్రాలు.

ఉత్తరం పూర్తి కాకుండానే వూపిరి ఆగిపోతుందా అన్నంత ఆందోళన కలిగింది వరలక్ష్మ్మకి. మింగలేని చేదుమందులా సుజాత మీద కలిగిన కోపంతో ఆమె విలవిలలాడిపోయింది. కాలేజీలో చదువుకుంటూంది. సాటి ఆడపిల్లల ఒడిదుడుకులకి అంతకన్న దగ్గిర సాక్షి ఉండదు. కేవలం పెళ్ళి పీటలమీద పెళ్ళికూతురుగానే కాదు, ఆ స్థాయికి చేరుకోవడానికి అంతకు ముందు ఆడపిల్ల అనేది ఎన్ని అన్యాయాలకు తల ఒగ్గి, ఎన్నెన్ని అధికారాలకు తల వంచుకుని కూచోవాలి! తెలివైన దనుకున్న సుజాతకి ఆమాత్రం మనసు లేకపోయిందా! పెద్దలకే ఎటువంటి నీతి నియమాలూ కనబడని ఈ కరప్ట్ కాలంలో చూడామణి లాంటి పెళ్ళికాని పిల్ల ఎదురింటి కుర్రాడిపై కాస్త భ్రమ పెంచుకుంటే అదీ ఒక నేరమేనా? అదే ఒక నేరమైతే మర్మావయవాల నిర్మాణ ధర్మాల్ని అయిదేళ్ళపాటు చదువుకున్న ఆ డాక్టరు పెళ్ళికొడుకు అంతకు ముందు ఆ థీరీ ప్రాక్టీసులో పెట్టలేదనడానికి ఏమిటట రుజువు?

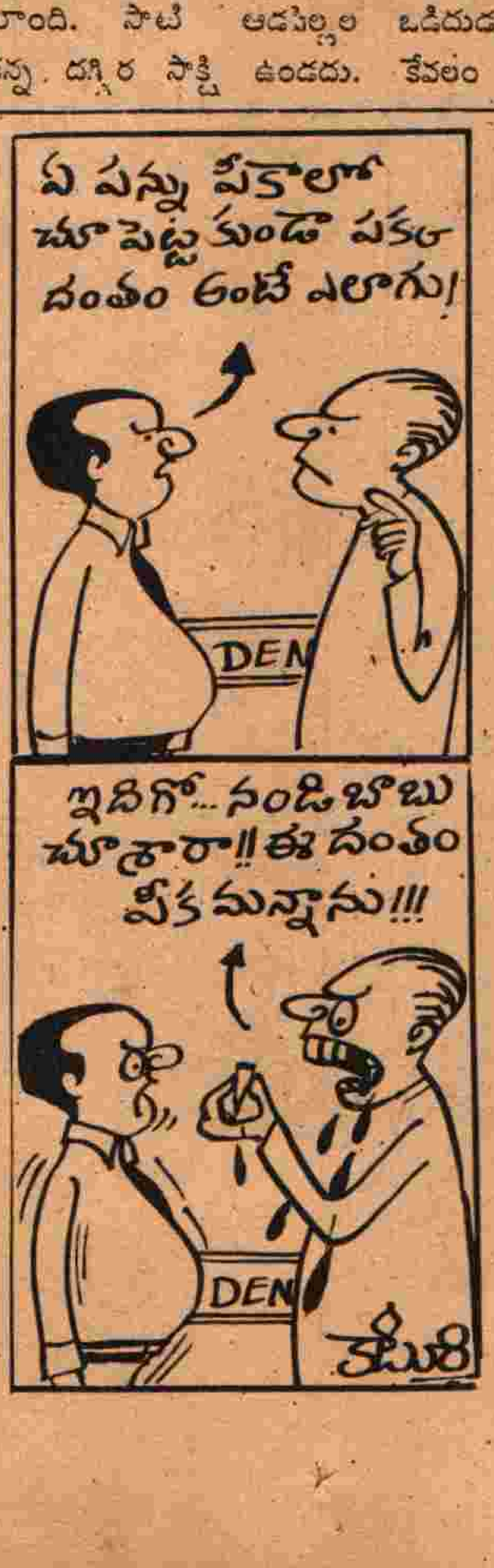

తలచుకున్న కొద్దీ చూడామణి తరఫునే వాదించడం మొదలు పెట్టింది వరలక్ష్మ్మ మనసు. ఆ అమ్మాయి చెల్లెలికి ముందుగా పెళ్ళయిపోయింది. ఆ తరవాత మూడేళ్ళు గడిచినా, వాళ్ళు వాళ్ళు ఎంత ప్రయత్నించినా చూడామణికి పెళ్ళి గీతంటూ ఇన్నాళ్ళూ కనపడలేదు. "ఇంకా నీకు పెళ్ళేమిటే? నీ వయసుకి ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టి ఆపరేషన్లుకూడా అయిపోతుంటేనూ" అని ఆమె మొహం మీదే అనడం మొదలు పెట్టారు దిమ్మ చెక్కల లాంటి అమ్మలక్కలు. ఇన్నాళ్ళకి ఆమెకి కళ్యాణయోగం అంటూ కలిసి వచ్చి, అందునా రోరింగ్ ప్రాక్టీసు ఉన్న ఒక డాక్టరు సంబంధం స్థిరపడితే ఆమెకి గర్వం కలగదా మరి! అసూయ పడడం తగునా?

అన్నీ బాగానే ఉన్నాయి కాని, తన చేతులతో తాను పెంచిన సుజాతలో ఇంతటి కుళ్ళు బుద్ధి ఎలా నెలకొందని? సాటి స్నేహితురాలి పెళ్ళి చెడగొట్టే కట్టుదిట్టమైన ప్రయత్నం చెయ్యడమే కాకుండా తన ఆమోద ముద్రకూడా లభించి తీరుతుందనే అచంచల విశ్వాసంతో ఈ ఉత్తరం తనని పోస్టు చెయ్యమనడమేమిటి?

నీరసంగా తోచి ఒకసారి మొహం కడుక్కుంటే ఫ్రెష్‌గా ఉంటుందనిపించింది వరలక్ష్మ్మకి. అలా చేసి బొట్టు పెట్టుకోవడానికి అద్దం వైపు చూస్తుంటే బొట్టు సరి చేసుకుంటున్న ఉంగరపు వేలు అక్కడే నుదుటి మధ్య అంటుకున్నట్టు ఉండిపోయింది. తనలోకి చూసుకుంటున్నట్టు నిశ్చలమైపోయింది ఆమె మనసు. ఇవాళ సుజాతని తప్పు పట్టి లాభ మేమిటి? ఆమెకి తన బుద్ధులే వచ్చాయి! ఇప్పుడు తలుచుకుంటే ఆ రోజుల్లో తన బుద్ధి ఎంతగా పెడత్రోవ పట్టలేదు! తక్కువ అందరికంటే ఎక్కువగా తన నుదుటి రాత తనే దిద్దుకోవడానికి కారకురాలైంది. అయిదుగురు అక్కచెల్లెళ్ళలో మధ్యది తను. తను తప్ప మిగిలిన నలుగురూ ఇంచు మించు నలుపులోనే జమ. ఇక తనో? పచ్చని బంగారు చాయ. అక్కల కోసం ఏ పెళ్ళి కొడుకు వచ్చినా వరలక్ష్మ్మని చేసుకుంటామనే వారు. ఆ పెళ్ళికొడుకులతో సహా అక్క లిద్దరూ తన కంటికి చింతమొద్దుల్లా కనపడేవారు. పోనీ తన వంతు వచ్చాక తమ కుటుంబ తాహతుకి సరిపోయే వారితో సరిపెట్టుకుందా? ఊహూ! అక్కలు గుంట నక్కల్లా ఉన్నారు కాబట్టి వాళ్ళు ఏ వరదు వరుడుతో

అయినా సరి పెట్టుకోగలరు. కుందనం బొమ్మ— తన కేం కర్మ! ఆఖరికి తన కర్మ తనే నిర్మించుకున్న బంగారు బొమ్మ అలాగే ఉండిపోయింది. చెల్లెళ్ళిద్దరూకూడా పెళ్ళిళ్ళయి వెళ్ళిపోయారు. నాన్న పోయాక అమ్మ అన్నయ్య దగ్గరకి వెళ్ళిపోయింది. తను బి. ఇడి. డిగ్రీ పుచ్చుకుని రైల్వే సర్వీస్ కమిషన్‌లో సెలెక్టై ఇలా టీచరుగా వూరూరా తిరుగుతూంది. ఇంకా సుజాతని తెచ్చి పెంచింది కాని రిటైరు అయిపోయిన ఈ ఒంటరి బతుకులో ఇక తనకు దిక్కంటూ ఎవరు! ఇదీ తన లాగే తయారు అవుతూందా?

వీధి వరండాలోకి వచ్చి మళ్ళీ పడక్కుర్చీలో కూచుంది వరలక్ష్మి. ఆరోగ్యకరమైన ఆలోచనలతో పిల్లని పెంచుతున్నానేమో అని ఇన్నాళ్ళూ భ్రమ పడింది తను. ఎంతటి తప్పు దారిలో ఉంది ఈ సుజాత! నిజానికి ఒకప్పుడు తనలో మాత్రం అసూయాద్వేషాలు లేవా! ఆరోజుల్లో ఆ హైస్కూల్లో తను ఇంగ్లీషు చెబుతున్నప్పుడు ఒకసారి వరలక్ష్మి మాత్రం ఎంత ఘాతుకానికి పాల్పడలేదు! కళ్ళు మూసుకుని కూచుంది కాని, కళ్ళెదుట జరిగినట్టే ఉంది. ఇరవై ఏళ్ళ కిందటి ఆ సంఘటన.

అది పూర్తిగా బెంగాలీ ప్రాంతం. చదువుకున్న పిల్లల్లో మిగిలిన పది శాతమూ నార్త్ ఇండియన్స్ తప్ప ఇటు వేపు వాళ్ళు ఉండేవారు కారు. లెక్కల

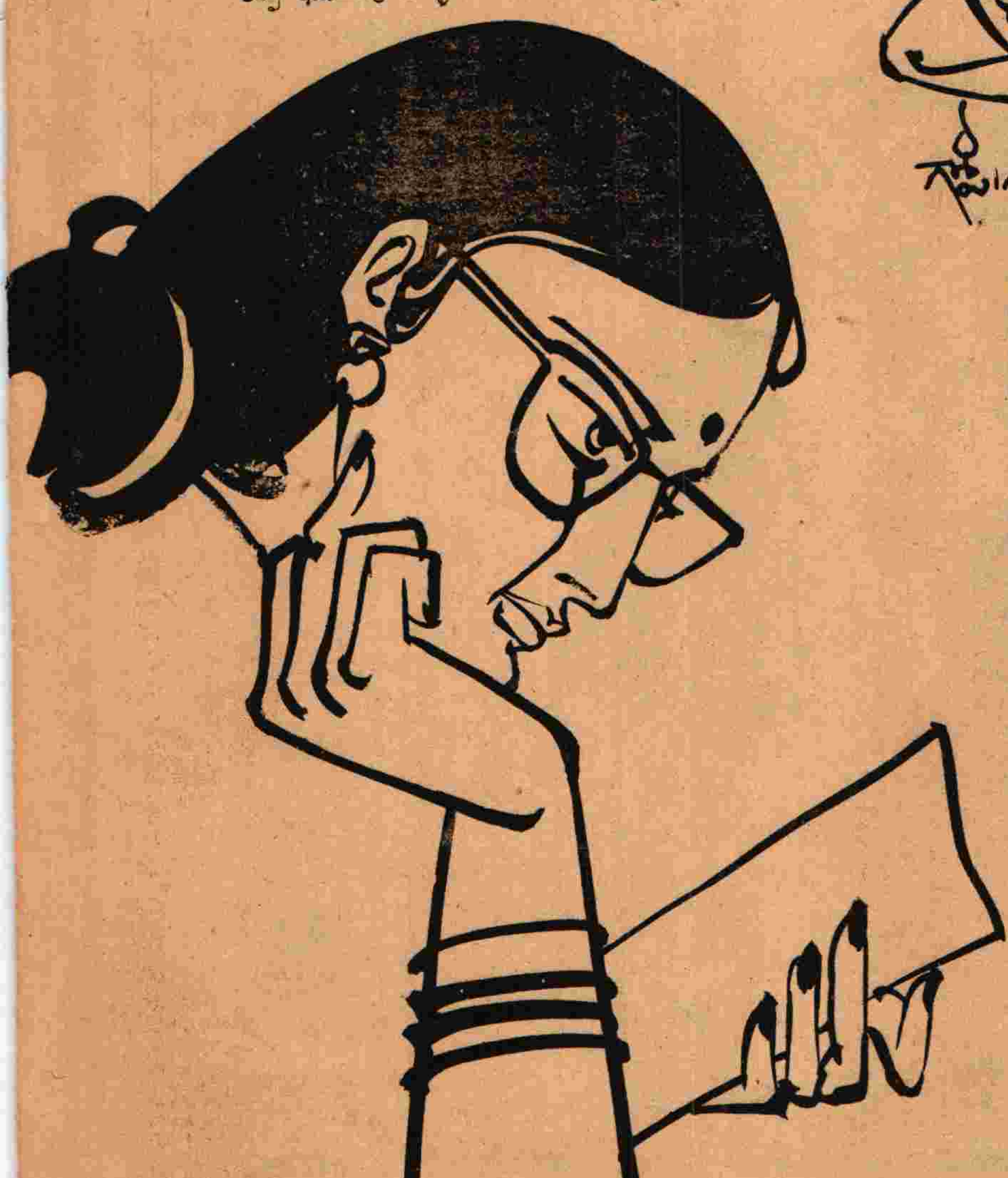

టీచరు సీతారత్నం తెలుగు అమ్మాయే కాని వాళ్ళు మొదటినుంచీ కలకత్తాలో స్థిరపడి పోవడం చేత ఆ అమ్మాయి చదువుకూడా బెంగాలీ భాషలోనే నడిచిందట. ఎటొచ్చీ తెలుగు మాట్లాడగలదు కనక కాస్త గుడ్డిలో మెల్ల.

అవి వరలక్ష్మికి ఒక విధంగా తన ఒంటరితనంలో చేదు తల కెక్కుతున్న రోజులు. అప్పటికి ఆమెకి ముప్పై అయిదుకూడా దాటింది. ఆ రోజుల్లోనే కాకోలు చిన్నక్క పెద్ద కూతురు శుభలేఖ అందింది. నలుగుర్లోకీ వెళ్ళాల నుంటుంది. వెడితే మళ్ళీ నలుగురూ ఎక్కడ వేలెత్తి చూపిస్తారో అని మనసు వెనుదీస్తుంది. తనిలా అవివాహితగా ఉండిపోవడానికి ఈ దిక్కుమాలిన సంఘానిదే పూర్తి బాధ్యత అని వరలక్ష్మి ఇంకా భ్రమ పడుతున్న రోజులవి. ఆ రోజుల్లోనే హిరణ్మయీ ముఖర్జీ అనే ఆవిడ హెడ్మిస్ట్రెస్‌గా ఆ స్కూలుకి వచ్చింది. ఆవిడతో పోల్చుకుంటే వరలక్ష్మి అందం వెలవెల పోయింది. తను శరీరపు వన్నె చెదిరిన పసుపు కొమ్ము కావచ్చు. హిరణ్మయిది? అది లేలేత గులాబీరేకు తళుకు! అంతేనా? హిరణ్మయి జీవితం ప్రఫాని విందు లాంటిది. ఆవిడకి పాలమీగడ లాంటి కూతురు, పనసపండు లాంటి కొడుకు, చెరకు గడ లాంటి మొగుడు!

ఎంతో మంచి ఇంగ్లీషు టీచరని అదివరకు వరలక్ష్మికి ఉన్న పేరుకూడా తోసిరాజు చేసింది

కిరణ్మయి. ఎక్కడిలో ఉండనిస్తుండా అనిడగారి తలదిరుగుతుంటున్నం! ఒకసారి టీచర్సు కామన్‌రూమ్‌లో అందరికంటె ఎవరు పెద్ద అనే చర్చ వచ్చింది. 'ఇంతవరకూ నేనే అనుకున్నాను. ఇప్పుడు రికార్డు వెరిఫై చేస్తే తెలిసింది వరలక్ష్మి టీచర్ నా కంటే మూడేళ్ళు పెద్ద అని' అని నలుగురిలో తనని ఇన్సల్టు చేసింది. లేకపోయింది కాని, చేతిలో కత్తి ఉంటే అప్పుడే పొడిచేయ్యా అనిపించింది వరలక్ష్మికి. 'అలా కాదు—ఎప్పుడో ఒకసారి దీనికే మరి అమ్మా అని అనకుండా వెన్నుపోటు పొడవాలి' అని ఆ క్షణమే కృత నిశ్చయురాలైంది. అయితే ఆ అవకాశం అంత త్వరగా వస్తుందని అనుకోలేదు.

ఆ రోజుల్లో క్రమం తప్పకుండా మార్నింగ్ వాక్ చేసి వచ్చే అలవాటుండేది వరలక్ష్మికి. ఇటు తన క్వార్టర్స్ నుంచి అటు బిపిన్ బిహారీ పూర్ రోడ్ అనబడే ఆ రైల్వేస్టేషను వరకూ తిరిగి వచ్చేది. దార్లో ఏ బోర్డు కనపడినా బెంగాలీ భాషలోనే ఉండడం చేత చదవ లేకపోయేది ఆమె. మాట్లాడ్డం అయితే నేర్చుకుంది—చదవడం, రాయడం మాత్రం ఆమెకి పట్టు బడలేదు. అలా తిరిగి వచ్చే రోజుల్లో ఒక్క విషయం గమనించింది. ఆ హైస్కూలుకి సంబంధించిన బోర్డు లన్నీ బాగా రాసే స్టూడెంట్స్ చేతే రాయించడం వాళ్ళ అలవాటు.

ఒక రోజు వైట్ వార్నిష్ చేయబడి ఆరిపోయిన ఒక రేకు ముందు తెలిసిన ఒక అమ్మాయి కూచుని ఉండడం చూసింది వరలక్ష్మి. ఆ అమ్మాయి పేరు కల్లోలినీ మిత్రా. చాలామంచి అమ్మాయి అని పేరు. ఆమెని అడిగి ఏమిటి పెయింట్ చెయ్యాలసి ఉందో కనుక్కుంది.

"హైస్కూలు మెయిన్ ఆఫీసుకి ఇదే దారి" అనే అక్షరాలు రాయాలిట. వరలక్ష్మి బుద్ధి చురుకుగా పని చేసింది. ఆమె పగ తీర్చుకునే అదను ఇదే. అటూ, ఇటూ చూసింది. అదృష్టవశాత్తు ఇంకా ఎవరూ లేచినట్టు లేదు. 'కల్లోలినీ, మన హెడ్మిస్ట్రెస్ దురాగతాలు రోజు రోజుకీ పెరిగిపోతున్నాయి. మొన్నటికి మొన్న నేను నీకు ఫస్టు మార్కు ఇస్తే తను మళ్ళీ దిద్దేసి తన మేనకోడలికి ఫస్టిచ్చి నిన్ను నాలుగో ప్లేసులోకి తోసేసింది. దానికి బుద్ధి రావాలంటే నేనో ఉపాయంచెబుతాను—చెయ్యి. నీ రైటింగు మానేసి మరెవరో రాసినట్టు వంకర టింకరగా పెయింట్ చెయ్యి.అంతేకాదు,'హైస్కూల్ మెయిన్ ఆఫీసుకి ఇదే దారి' అనే అక్షరాల బదులు 'హెడ్మిస్ట్రెస్ కిరణ్మయి పచ్చి దొంగ ముండ' అని మీ భాషలో రాయి. ఇలా చేశావో ఈ సారి స్కూలు ఫస్టు నీదే. ఎవరికీ చెప్పక."

కల్లోలిని రాత పూర్తయేదాకా అదృష్టవశాత్తూ ఎవరూ అటు రాలేదు. తెలియని ఆ బెంగాలీ అక్షరాల్ని పెయింట్ ఆరేదాకా ప్రేమతో చూస్తూ అక్కణ్ణుంచి ఒక పట్టాన కదలలేక పోయింది వరలక్ష్మి.

ఇంకా పగలు పది కాకుండానే ఆ బోర్డు దగ్గర ఇంచుమించు స్టూడెంట్సంతా ఈగల్లా ముసిరి ఉండడం తన డాబామీంచి చూసి పరవశించి పోయింది. 'ఇంత జరిగాక ఆ పెద్ద పీనుగ పొగరు వదిలి తీరుతుంది. ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించుకు పోతుంది. పీడ వదిలి పోతుంది' అని వరలక్ష్మి ఇంకా మురిసిపోతూనే ఉంది, కిరణ్మయి కబురు వచ్చి ఆ బోర్డు దగ్గిరికి వెళ్ళవలసి వచ్చింది. 'హైస్కూల్ మొత్తం మీద బెస్ట్ టీచరు మీరు. ఒకరి జోలికి పోరు. ఎవరికి పుట్టిందో ఈ పాడు బుద్ధి!' అని కిరణ్మయి అంటూంటే తెల్లబోయి సీతారత్నంని అడిగింది. సీతారత్నం జవాబు విని ఆమె నెత్తిని పిడుగు పడింది. అందులో 'పచ్చి దొంగ ముండ' అలాగే ఉంది. ముందున్నది మాత్రం హెడ్మిస్ట్రెస్ కిరణ్మయి కాదుట! మేడమ్ వరలక్ష్మి అనే అక్షరాలుట! చిన్నపిల్లయితేనేం కల్లోలిని ఎంత చక్కగా బుద్ధి చెప్పిందీ! ఈ సారి ఆ ప్రాంతాల నుంచి వెంటనే బదిలీ చేయించుకునే వంతు తనదే అయింది!

వరలక్ష్మి గతంలోంచి వర్తమానం లోకి వచ్చింది. ఆ నాటి తనకే అంతగా బుద్ధి వక్రీభవించి నప్పుడు, వేడి నెత్తురు పారే ఈ పిల్ల వింటుందా? వీళ్ళతో ఆర్గ్యుమెంటు కుదరదు.

"ఏం, పిన్నీ, కవరు అంటించి పడేశావా?" అని సుజాత వస్తూ అడిగితే తల వూపింది వరలక్ష్మి. అగ్గిపుల్ల అంటించి ఆ కాగితాలు పొయ్యిలో పడేసింది మరి! ★

ఎల్. కె. ఎస్. బంగారం
చేతిలో రొక్కమే!

గ్యారంటీ గల
22 కారట్ల బంగారు ఆభరణాల కొరకు

LKS Jewellers
Gold Jewels & Diamonds
138, N S C BOSE ROAD MADRAS-1

సందర్శించండి :
ఎల్. కె. ఎస్. జ్యువలర్స్,
138 ఎన్, ఎస్. సి. బోస్ రోడ్డు,
మద్రాసు-600 001.